

Φωνη της Φυλακτής

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΦΥΛΑΚΤΙΩΤΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Διευθυντής: Βασ. Χρ. Διαμαντής
Υπ. Σύνταξης: Γεώργιος Χρ. Τσιαμαντάς

Γραφεία: Καραϊσκάκη 6 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 0441 - 25375

ΙΟΥΛΙΟΣ 2000
ΕΤΟΣ 1ο, ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 2

Αγαπητοί συγχωριανοί

Το πρώτο φύλλο της εφημερίδας μας που κυκλοφόρησε έγινε ανάρπαστο. Οι Φυλακτιώτες, όπως θα δείτε και σε άλλη σελίδα χωρίς να τους πιέσει κανείς έδωσαν αρκετά χρήματα για την έκδοσή της. Το γεγονός αυτό μας δίνει δύναμη και κουράγιο για να συνεχίσουμε. Πέρα όμως από την οικονομική ενίσχυση ζητάμε να μας ενημερώνετε και για τα κοινωνικά γάμοι, γεννήσεις, βαπτίσεις, αρραβώνες, επιτυχίες στα Πανεπιστήμια και στο κοινωνικό στίβο για να τα δημοσιεύουμε. Θέλουμε όσοι Φυλακτιώτες μπορούν να αρθρογραφούν να στέλνουν τα άρθρα τους στη Συντακτική Επιτροπή. Πρέπει να βοηθήσουμε όλοι ώστε η εφημερίδα μας να

γίνει ένα σημαντικό εργαλείο στα χέρια μας. Σήμερα στην εποχή της παγκοσμιοποίησης που οι ρυθμοί τρέχουν με ιλιγγιώδη ταχύτητα και οι κοινωνικοί δεσμοί χαλαρώνουν πρέπει να είμαστε όσο ποτέ άλλοτε ο ένας δίπλα στον άλλον, στη χαρά και τη λύπη, ως φίλοι, σαν συγγενείς και πάνω απ' όλα ως Φυλακτιώτες.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Του Αθανασίου Τσιαμαντά

Ιστορικά στοιχεία (συνέχεια)

Στην Φυλακτή υπήρχαν, απ' ότι δείχνουν και τα ερείπια, δύο Πύργοι, ο ένας στην θέση Παλαιόπυργος, όπου η κεντρική πλατεία του χωριού, το κοινοτικό κατάστημα και η παιδική χαρά, και ο άλλος ο πύργος του Χαρώνη κοντά στη θέση όπου το σπίτι του Ιωάννη Παππή (Κασκούτη). Κατά την ισοπέδωση της παιδικής χαράς ευρέθησαν δάπεδα από οπτόπλινθους, (1) πιθανόν Ρωμαϊκής ή Βυζαντινής περιόδου. Η ύπαρξη των δύο πύργων δικαιολογείται διότι εχρησιμοποιούντο διά την φύλαξη της ορεινής διαβάσεως από τον Θεσσαλικό κάμπο προς την Ήπειρο και αντίστροφα.

Ο ορεινός αυτός δρόμος από την Μητρόπολη - Τσαρδάκι - Νευρόπολη - Σκάλα (Σκάλα Γκιώνη) - Αργιθέα έπρεπε να φυλάσσεται και κατά διαστήματα κυρίως στις κλεισούρες να ελέγχεται γι' αυτό κατασκευάσθηκαν οι κατάλληλες οχυρώσεις - Πύργοι - επανδρωμένες από τους φύλακες των διαβάσεων. Κοντά στους δύο πύργους κτίσθηκαν αργότερα τα δύο μοναστήρια της Αγίας Τριάδας και του Αγίου Γεωργίου. Σύμφωνα με την παράδοση κάποιος πατέρας έκτισε την Αγία Τριάδα και

ο γιος του τον Άγιο Γεώργιο. Συνήθως οι φύλακες των διαβάσεων (δερβένια) κατέληγε να γίνονται μοναχοί για να εξαγισθούν από τους φόνους που πιθανόν να είχαν διαπράξει.

Τα δύο μοναστήρια δεν γνωρίζουμε πότε ακριβώς κτίσθηκαν. Σύμφωνα με την γνώμη της 7ης Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων της Λάρισας ο τοιχογραφικός διάκοσμος της Αγίας Τριάδας του οποίου Τμήματα μόνο σώζονται στο ιερό σήμερα, χρονολογείται στον 17ο αιώνα ενώ το ξυλόγλυπτο τέμπλο της χρονολογείται με επιγραφή στα 1852 μ.Χ.

Πιθανόν τα μοναστήρια να κτίσθηκαν μετά το 1600-1650 μ.Χ. διότι η περίοδος αυτή είναι περίοδος ευημερίας για την περιοχή των Αγράφων και στην περιοχή γίνονται νέες εκκλησίες, γίνεται αγιογράφηση νέων και επισκευή των παλαιότερων.

Η κατασκευή του Τέμπλου γίνεται στα 1852 διότι το εσωτερικό της εκκλησίας είχε καεί από τους Τούρκους κατά την διάρκεια των διαφόρων εξεγέρσεων, αφού τα μοναστήρια υπήρξαν τα κρυσφύγετα των Αρματωλών και Κλεφτών. Το χωριό Σερμενίκου εγκαταστάθηκε στην περιοχή που βρίσκεται σήμερα μετά την πανούκλα και όπως συνηθίζετο τότε εγκαταστάθηκε κοντά στα δύο μοναστήρια που προϋπήρχαν και επί πλέον αργότερα κτίσθηκαν δύο νεότεροι ναοί, ο Άγιος Αθανάσιος, διότι υπήρχε Άγιος Αθανάσιος και στο παλιό χωριό τους και ο Άγιος Ιωάννης (Αϊγιάννης). Στο παλιό χωριό υπήρχε μέχρι και τελευταία η εκκλησία των Αγίων Αποστόλων και δεν υπήρχε λόγος για να ξανακτισθεί.

συνέχεια στη σελ. 3

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Του Παν. Κ. Διαμαντή

Κατηγορίες των Δημοτικών Τραγουδιών

Όπως ανέφερα στην προηγούμενη στήλη της Φ/Φ το τραγούδι είναι προϊόν της «έκφρασης» των ανθρωπίνων συναισθημάτων. Ανάλογα με τον τρόπο της έκφρασης αυτών των συναισθημάτων τα Δημοτικά Τραγούδια διακρίνονται σε εκείνα που συνδυάζουν το λόγο (ποίηση) και την μουσική δηλαδή τα τραγουδιστικά και σε εκείνα που συνδυάζουν λόγο (ποίηση) και αφήγηση δηλαδή τα Διηγηματικά.

Πολλά από τα τραγουδιστικά συνδυάζουν και την όρχηση, δηλαδή χορεύονται, αυτά είναι τα χορευτικά Δημ. τραγούδια. Άλλα επίσης μόνο τραγουδιούνται, αυτά λέγονται καθιστικά ή συγκαθιστά ή της τάβλας ή του τραπεζιού. Γενικά τα Δημοτικά Τραγούδια είναι ήρτια (ολοκληρωμένα), γεμάτα παλμό, με δράση μέσα τους και ξυμνούν όλες τις πτυχές της ζωής.

Ανάλογα με το περιεχόμενό τους τα διακρίνουμε σε τρεις μεγάλες κατηγορίες:

1η κατηγορία: τα τραγούδια της ζωής: της γέννησης, τα νανουρίσματα, τα γιορταστικά, της αγάπης, του γάμου, του θανάτου (τα μοιρολόγια), της δουλείας, τα παινήματα, τα πειραχτικά (σατιρικά) της ξενιτειάς, του χωρισμού, τα κάλαντα κ.ά.

συνέχεια στη σελ. 4

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ «ΦΥΛΑΚΤΗ 2000»

Οι πολιτιστικοί φορείς του χωριού μας και το Τοπικό Συμβούλιο της Φυλακτής διοργανώνουν για δέκατη έκτη συνεχή χρονιά στις 11 και 12 Αυγούστου τις καθιερωμένες πλέον πολιτιστικές εκδηλώσεις «Φυλακτή 2000».

Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που σκοπό έχουν τη συνέχιση της λαϊκής παράδοσης και της πολιτιστικής ανάπτυξης δίνουν τα τελευταία χρόνια πνοή και ενδιαφέρον στην καλοκαιρινή ζωή των μόνιμων κατοίκων και κάνουν πιο ευχάριστες τις διακοπές των συγχωριανών μας που επισκέπτονται το καλοκαίρι το χωριό μας.

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων περιλαμβάνει:

11-8-2000. Λαϊκά και ρεμπέτικα τραγούδια από την Θεσσαλική ορχήστρα.

12-8-2000. Παραδοσιακό γλέντρι με την ορχήστρα του Ηλία Αποστολακούλη.

Θα διεξαχθεί επίσης πρωτάθλημα τάβλι.

Αισιοδοξούμε για την επιτυχία των πολιτιστικών εκδηλώσεων και ζητάμε την ενεργή συμμετοχή όλων των συγχωριανών και των φίλων του χωριού μας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

- Ο Δημήτριος Κυριτσάς του Σωτηρίου με την Αποστολία Μπαντελά.
- Η Νίκη Κωστή του Δημ. με τον Βάιο Στάθη

Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

- Η Χριστίνα Κωστή με τον Βασίλη Πανταζή.
- Ο Αθανάσιος Αποστολακούλης με την Σοφία Παπαχρήστου.

ΤΑ ΑΓΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΟΓΓΟΥ

Του Βασίλη Διαμαντή

Από το βιβλίο αυτό του Στ. Γρανίτσα θα προσπαθήσω να γράψω στην εφημερίδα για ζώα και πουλιά που είναι στενά συνδεδεμένα με την ζωή και την παράδοση του χωριού μας.

Ο ΛΥΚΟΣ

Η παράδοση λέει ότι: Άμα ο Χριστός έπλασε τα πρόβατα και βγήκαν στο βουνό να τα βοσκήσει, τόσο χάρηκε η ψυχή του, που έκοψε ένα ξύλο, το έφτιαξε μια μεγάλη φλογέρα και άρχισε να λαλεί. Άκουσε ο σατανάς το λάλημα και τα βελάσματα, πήγε κοντά, είδε τα πρόβατα και μαύρισε η ψυχή του.

- Τι παράμορφα πλάσματα είναι τούτα που 'καμε ο Χριστός είπε. Κι ο νους του πήγε πως να τα χαλάσει. Παραγύρισε στο λόγγο, έκοψε μια αγραπιδιά κι άρχισε να φτιάχνει το λύκο. Γι' αυτό δε λυγίζει ο λύκος καθόλου. Αφού τον έφτιασε δεν μπορούσε να του στερεώσει να του δώσει ζωή. Πάει λοιπόν, στο Χριστό και του είπε.

- Αφέντη θέλησα και εγώ να κάμω ένα πλάσμα σαν τα δικά σου μα δεν στέκει στα πόδια του. Αξιώσέ με να το δω όρθιο και θα προσκυνώ το όνομά σου.

Ο Χριστός του είπε:

- Πήγαινε να του φωνάξεις. Σήκω έργο μου να κάμεις ότι πρόσταξε ο Χριστός.

«Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΤΗΣ»

Τριμηνιαία εφημερίδα του Συνδέσμου Φυλακτιωτών Καρδίτσας
Έδρα: Καρδίτσα

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κωστή Δ. Χριστίνα
Ξηροφώτου Γ. Ρένα
Φώτος Θ. Αναστάσιος
Τσιαμαντάς Χ. Αθανάσιος
Αλεξίου Π. Βασίλειος

Διευθυντής

Βασίλειος Χ. Διαμαντής
Διάκου & Χατζημήτρου 57
431 00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: (0441) 25375

Υπεύθυνος σύνταξης

Τσιαμαντάς Γεώργιος
Περριβίου 27
431 00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: (0441) 42058

Εκτύπωση

ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Μεγ. Αλεξάνδρου 10
Τηλ.: (0441) 20257

- Η Δέσποινα Γιαννάκου με τον Πέτρο Μπουραζά.

Τους ευχόμαστε καλά στέφανα.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Η οικογένεια Χρίστου Γούλα απέκτησε αγόρι. Ευχόμαστε να τους ζήσει.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Η Οικογ. Κώστα Κυριτσά βάπτισε το γιό της Φίλιππο.

Ανάδοχος ήταν ο Νικόλαος Πρίτσας. Ευχόμαστε να τους ζήσει.

Ο Σατανάς σκέφτηκε. Κι αν τόν πρόσταξε ο Χριστός να με φάει; Πήγε γρήγορα έκανε ένα λάκο κοντά στο λύκο, κρύφτηκε μέσα αφήνοντας έξω το ένα του ποδάρι και φώναξε.

- Σήκω έργο μου και κάνε ότι πρόσταξε ο Χριστός.

Ο λύκος πετάχτηκε επάνω, άρπαξε το ποδάρι του Σατανά και το έφαγε. Γι' αυτό λένε ότι ο αρχιδαίμονας είναι κουτσός.

Ο λύκος είναι πολύ πονηρός. Επειδή γνωρίζει ότι η οσμή του χτυπά τα προβατόσκυλα, άμα πηγαίνει στη στάνη βαδίζει από το μέρος που έχει αντίθετα αέρα. Αν έχει ρέμα βάζει το ρύγχος του στο νερό. Αν είναι μέρα ποτέ δεν βαδίζει στο ξέφωτο.

Πιστεύουν ότι άμα μπει λύκος στο κοπάδι σφάζει ο καθένας έως 99. Άμα φθάσει 100 λένε θα σκάσει. Η αλήθεια είναι ότι ένας λύκος σφάζει όσα προφθάσει. Να χορτάσει δεν υπάρχει φόβος. Μήπως τρώει το κρέας; Ανοίγει μια φλέβα στο λαιμό και πίνει το αίμα. Γι' αυτό λένε: Άμα έχει ένας λύκος έχουν εκατό κοράκια. Άμα έχουν εκατό κοράκια δεν έχει ένας λύκος.

Ο λαός λέει: «Μπήκε ο λύκος στο κοπάδι, αλλιά που 'χει το ένα» Ο λόγος είναι απλός. Όταν επιτίθεται ο λύκος στο κοπάδι, που αποτελείται από πολλά σημάδια, επικρατεί αναταραχή. Το κοπάδι χωρίζεται στα σημάδια όπως όταν ήταν χωρισμένα. Αν λοιπόν στο κοπάδι είναι ένα μοναχό πρόβατο θα ξεκόψει και θα το φάει ο λύκος.

Οι λύκοι δεν κόβουν όλοι λέει μια παροιμία. Κόβει μόνο ο μονιάς. Τι είναι ο μονιάς; Το μεγαλύτερο παιδί του ο Λύκος και η Λύκαινα το χωρίζουν άμα γεννηθεί, το τρέφουν και το εκπαιδεύουν ιδιαίτερος. Όρος απαράβατος. Από κοπάδι που είναι γύρω από τη φωλιά του ποτέ δεν κλέβει ο λύκος. Δεν θέλει εχθροπραξίες με τους γείτονές του, ιδιαίτερος όταν τα παιδιά του είναι μικρά.

Παλιά όποιος σκότωνε λύκο ή τον έπιανε ζωντανό, τον γύριζε από σπίτι σε σπίτι και τον διαπόμπευε.

Οι γύφτοι παίρναν το δέρμα του για να φτιάξουν ντέφια. Κάποτε δικάζαν έναν λύκο λέει ο μύθος. Ο Γύφτος φώναζε περισσότερο απ' όλους εναντίον του και ο λύκος που δεν μιλούσε από το κατηγορώ των άλλων, γυρνάει και του λέει.

- Καλά μωρέ γύφτε, όλου του κόσμου του 'χω κάνει ζημιά αλλά εσένα τ' αμόνι σουφαγα, παναθεμά σε παλιόγυφτε;

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

Οριζόντια

- Μαχαλάς του χωριού μας
- Πρόθεση - Λεκέδες - Συνοδευ-αν Βασιλείς
- Θεός των αρχαίων - Ασιατική πρωτεύουσα - Η νεολαία ενός κόμματος
- Εισχωρεί με ευκολία (καθαρ.) - Η υπερδιέγερση της φαντασίας (καθαρ.)
- Φωνή κοράκου - Τροπικό της κουζίνας - Ένας Λουδοβίκος - Πρόθεση της δημοτικής
- Ένας (καθαρ.) - Ομάδα της Α' Εθνικής
- Νόστιμο ψάρι - Τετριμένο, φθαρμένο
- Άγιος του χωριού - Πολυμαθή αυτά - Πρόθεμα κράτους της Κεντρ. Αμερικής
- Αγνοί, απέριττοι - Είναι και η Πυροσβεστική
- Η τοπική αυτοδιοίκηση - Ομηρικό ξίφος - Σύμφωνο του αλφαβήτου
- Μεγάλα τ' αυτιά σου - Ακατάστατα
- Γιατρικό - Αρχαία πόλη του Παγασσητικού
- Μαχαλάς του χωριού μας - Φάλτης το κρατά

Κάθετα

- Ουσία με αναγλητική δράση
- Λεπτομερής εξέταση - Άρθρο (πληθ.)
- Μουσική νότα - θεραπεία, γιατρεία (καθ.) - Τιμάται η μνήμη της
- Αντικαθιστούν σφραγίδες - Ομηρική σύζυγος
- Χαιρετισμός ξένων - Υπάρχει και εκτελεστικό
- Το μικρό της ηθοποιού Γουέλς - Η μονωδία - Μέσα στο μάτι αυτά
- Και τέτοιες αρτηρίες υπάρχουν (καθ.) - Δηλώνει κατεύθυνση
- Κατιών συγγενής (καθ.) - Χρονικές περιόδους (καθ.) - Νέα του χωριού
- Συμπλεκτικό αρχαίων - Το μικρό της Τάρνερ - Το παγόνη (καθ.)
- Της οποίας (αρχ. - Μη νόμμες - Συνεχόμενα στο αλφάβητο
- Άφωνη κάσα - Αλλοιώς τα Τσιαμαντέικα.
- Και τέτοιος αγώνας - Γνωστός της Αριζόνας
- Χωρίς μεσολάβηση αυτές - Βυζαντινή νότα - Σταφιδικός οργανισμός

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

- Οριζόντια
- ΒΟΥΤΣΙΚΑΚΙ
  - ΟΝ - ΟΡΑΤΟ
  - ΤΟΜΟΣ - ΤΡΥΚ
  - ΑΣΟΣ - ΤΡΑΚΑ
  - ΟΠΑΠ
  - ΑΗΧΟΣ - ΠΟΣΑ
  - ΜΑΧΑΛΑΣ
  - ΧΑΡΗ - ΑΚ - ΤΑ
  - ΤΣΙΜΑ - ΙΟΣ
  - ΑΑ - ΛΑΠΑΣ

- Κάθετα
- ΒΟΤΑΝΑ - ΧΤΕ
  - ΟΝΟΣ - ΗΜΑΣ
  - ΜΟΣΧΑΡΙΑ
  - ΟΣ - ΟΧΗΜΑ
  - ΣΟΣ - ΟΣΑ
  - ΙΡ - ΤΠ - ΛΑ
  - ΚΑΤΡΑΠΑΚΙΑ
  - ΑΤΡΑΠΟΣ - ΟΠ
  - ΚΟΥΚ - ΤΣΑ
  - ΚΑΜΑΡΑ

Ποιότητα που φαίνεται με γυμνό ....

ΤΑΚΥΠΡΕΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΦΩΤΟΣ

ΕΤΟΙΜΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΡΟΪΟΝΤΑ

Πληροφορίες - τηλ. 0441 / 71080 & 71090 Κιν. 0977 436355 & 0977 306829

Μην ξεχνάς
η συνδρομή σου
είναι απαραίτητη
για την έκδοση
της εφημερίδας

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

Οι δύο παραπάνω όμως εκκλησίες λόγω κατασκευής κατέρευσαν με αποτέλεσμα στη θέση του Αϊθανάση να υπάρχουν μόνο ερείπια και ο Αϊγιάννης να ανακαινισθεί στη δεκαετία 1965-1975. Οι δύο ναοί κτίστηκαν σταυρωειδώς για να περιβάλλουν και να φυλάνε μαζί με τα μοναστήρια το νέο χωριό.

Το παλαιό χωριό μάλλον εγκαταλείφθηκε με την πανούκλα που θέρισε τα Άγραφα στα τέλη του 16ου αιώνα και στις αρχές του 17ου.

Η δε θεραπεία της αποδίδεται στον Άγιο Σεραφείμ ο οποίος μαρτύρησε στα 1601 και εικονίζεται να πατά με τα πόδια του το σύμβολο αυτής της φοβερής αρρώστιας.

Το νέο χωριό είχε ανάγκη σωμάτων και γι' αυτό άγνωστο ποιοι και με ποιες γνωριμίες προκάλεσαν την έκδοση του προαναφερομένου φερμανίου στα 1719, ίσως ο αναφερόμενος στο φερμάνι Μουσταφά Μπέης να έπαιξε και αυτός τον ρόλο του επειδή παραθέριζε στην περιοχή μας. Η περιοχή της Νευρόπολης που προαναφέρθηκε είναι η παραχελωίτιδα των αρχαίων και πήρε το όνομά της από τα πολλά ελάφια (2) που ζούσαν στην περιοχή. Πριν από μερικές εκατονταετίες. Το χωριό μας ελευθερώθηκε από τους Τούρκους επίσημα όπως ολόκληρη η Θεσσαλία στα 1881. Προ του 1881 τα σύνορα της ελεύθερης Ελλάδας ήταν στην θέση «Καραμανώλη» όπου σήμερα το χιονοδρομικό κέντρο και στην «Καζάρμα» (3) πίσω από το ύψωμα «Τσιουκαρέλα» όπου και το θέρετρο του «Μουσταφά Μπέη».

Το παραπάνω θέρετρο του οποίου σώζονται ελάχιστα ερείπια λόγω του Υψομέτρου - 1650 μέτρα - είχε ανάγκη θερμάνσεως και κατά την διάρκεια του θέρους, γι' αυτό οι χωριανοί μας μεταφέραν, σύμφωνα πάντα με τις διηγήσεις των παλαιότερων καυσόξυλα στο τόπο του θερέτρου του Μπέη. Τα ξύλα μεταφέροντο «ζαλικά» δηλαδή φορτωμένα στην πλάτη των συγχωριανών μας. Το φυλάκιο του θερέτρου μεταφέρτετο κατά την διάρκεια του χειμώνα στη θέση «Κυλικέικα» δίπλα στην Αγία Τριάδα. Ήτο δηλαδή φυλάκιο θερινής επανδρώσεως.

Η οριοθητική γραμμή ερχόταν από Υψ. Βουγλάρα - Καπροβούνι - Ίταμος Κούκα - Γέφυρα Μάντζαρη - Βουτσικάκι - Τρία Σύνορα - Τζουρνάτα και συνέχιζε προς Ήπειρο, ήταν δηλαδή το χωριό μας ένα παραμεθόριο χωριό ευρισκόμενο όμως υπό τουρκική κυριαρχία. Οι κάτοικοι του χωριού μας «έβγαιναν στο κλαρί» και έλα-

βαν μέρος σε όλες τις επαναστάσεις ήτοι στα 1821, 1854, 1866, 1878 και πιο συγκεκριμένα.

Στις 10 Μαΐου 1821 με την επανάσταση των Αγράφων και την επαναστατική διακήρυξη του Κώστα Βελή στο Κεράσοβο Ευρυτανίας (σημερινό Κερασοχώριο) πολλοί χωριανοί μας μαζί με άλλους γειτονικών χωριών συγκρότησαν ανταρτικό σώμα και κατέβηκαν στα «Ριζά» των Αγράφων καίγοντας τα κονιαροχώρια (4) Λοξάδα και Φράγκου, δίνοντας φονική μάχη στα Κανάλια και καταλαμβάνοντας προσωρινά το Φανάρι στο οποίο υπήρχε μεγάλη τουρκική δύναμη. Εναντίον τους όμως κινήθηκε από την Λάρισα ο πασάς Μαχμούτ - Δράμαλης και αποκατέστησε τις τουρκικές φρουρές εκδιώκοντας τους επαναστάτες προς Νεοχώρι και Σερμενίκου. Στα 1854 οι Γιολδαβαίοι, Ζαχαρίας και Γιαννάκης εξόντωσαν την συμμορία του Αρβανίτη Σελίμ - Μπεκιάρη στην τοποθεσία του χωριού μας όπου σήμερα ονομάζεται «Μνήμα του Σαλή (Σελήμ)» στην είσοδο του χωριού μας.

Στο χωριό μας την 27 Οκτωβρίου 1866 εφονεύθη ένας τούρκος χωροφύλακας ο οποίος μαζί με δύο άλλους και έναν φοροεισπράκτορα πίεζαν τους χωριανούς μας για την είσπραξη περισσότερων φόρων.

Η συμπλοκή έγινε στο σπίτι του Παπαδημήτρη στα «Καραγιαννέικα» όπου τα σπίτια του Δημήτρη Παπαδημητρίου και Αθανασίου Παπαγεωργίου.(5) Η δολοφονία του τούρκου στο χωριό το 1866 είχε σαν αποτέλεσμα να το εγκαταλείψουν 50 οικογένειες και να φύγουν προς Φουρνά και Βράχα Ευρυτανίας. Το χωριό μας υπήρξε καταφύγιο επαναστατών διότι ο τόπος προσφέρετο για να περνούν όταν καταδιώκοντο από το τουρκικό στο ελληνικό έδαφος έτσι από το χωριό μας περάσαν αρκετά επαναστάτες όπως: Κορκόττζελος - Μαυριάς - Αθάνατος, Σιαφάκας κ.λπ.

Πολλοί χωριανοί μας την 5η Απριλίου 1878 μαζί με άλλους κατοίκους γειτονικών χωριών κατέφυγαν στο Μεσενικόλα και πρωτοστάτησαν στην δημιουργία προσωρινής Διοικήσεως των Αγράφων με διακήρυξη για την Ένωση της Θεσσαλίας με την υπόλοιπη ελεύθερη Ελλάδα. Η διακήρυξη υπογράφεται από αντιπροσώπους όλων των χωριών την Θεσσαλικών Αγράφων. Αποτέλεσμα αυτής της εξεγέρσεως ήτο και η εγκατάλειψη του χωριού.

Το Σερμενίκου υπήρξε γενέτειρα ηρωικών μορφών, τους οποίους οι σημερινοί κάτοικοι αγνοούν διότι οι ήρωες αυτοί αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις περιου-

σίες τους και να καταφύγουν στην Ελεύθερη Ελλάδα. Μια ηρωική μορφή ήτο και ο Αθανάσιος Αποστολάρας ή Καραϊσκος ο οποίος υπηρέτησε για μεγάλο χρονικό διάστημα στο σώμα του Καραϊσκάκη και γι' αυτό απέκτησε και δεύτερο επώνυμο «Καραϊσκος». Ο Αποστολάρας εγκατέλειψε το χωριό μας στα 1821 και έπεσε στην μάχη του Κερατσινίου τον Μάρτιο 1827 (Θεσ. Ημερολόγιο τόμος 21). Λεπτομέρειες για το ήρωα αυτό θα αναφερθούν σε επόμενη δημοσίευση.

Άλλη ηρωική μορφή ήτο κάποιος Γούλας πεντηκόνταρχος της Β' Χιλιαρχίας (υπό του Χιλιάρχου Χριστόδουλο Χαντζηπέτρα) ο οποίος έλαβε μέρος στην μάχη των Στενών της Πέτρας (μεταξύ Λειβαδιάς και Θηβών) στις 13 Οκτωβρίου 1829 όπως αναφέρει ο Κασομούλης. Η παραπάνω μάχη δόθηκε από τον Στρατάρχη Δημήτριο Υψηλάντη εναντίον των Τούρκων. (6)

Επίσης κατά την περίοδο της ληστείας 1870-1920 το χωριό μας υπήρξε καταφύγι ληστών όπως των Ρετσαίων και τσιτραίων γι' αυτό υπάρχουν και σχετικά τοπωνύμια «Λημέρια», «Καραούλι» κ.λπ.

Οι περισσότεροι κάτοικοι του χωριού μας όπως δείχνουν και τα επώνυμα τους είναι Ηπειρωτικής καταγωγής που έχουν εγκατασταθεί στο χωριό με τον διωγμό του Αλή Πασά στα 1803. Οι παλιότερες οικογένειες εγκατέλειψαν το χωριό λόγω της πίεσεως και του κατατρεγμού από τους Τούρκους γι' αυτό υπάρχουν και τοπωνύμια που δεν ανταποκρίνονται στα επώνυμα των κατοικούντων σήμερα χωριανών μας όπως: Αποστολάρας, Αργύρης, Παρασκευής, Μάλιος, Χαντζόπουλος, Καρής, Πολύζος κ.λπ.

Στα 1883 έγινε διαίρεση της επαρχίας Καρδίτσης σε δήμους όπως ο σημερινός «Καποδίστριας» και το χωριό μας υπήχθη στο Δήμο Νευροπόλεως με έδρα δήμου τον Μεσενικόλα.

(Συνεχίζεται)

Σημειώσεις

1. οπλόπληνθος = ψημμένο πλιθί, τούβλο.
2. Νεβρός = ελαφάκι
3. Καζάρμα = Στρατώνας, φυλάκιο.
4. Κονιάροι = Άποικοι τούρκοι από το Ικόνιο της Μικράς Ασίας.
5. Αρχείο Υπουργείου Εξωτερικών 1866 α.α. Κ/ΙΑ/10-11-66 Αναφορά Εισαγγελέα Λαμίας Λυκούρη και 27-11-66 Αναφορά Ζώτου προς Υπουργείο Εσωτερικών.
6. Νικ. Γιαννούλη «Τ' Ασπροπόταμο Πίνδου και ο Χριστόδουλος Χαντζηπέτρας».

Επαγγελματίες Φυλακτιώτες στην Καρδίτσα

**ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ**
Ιεζεκιήλ & Κολοκοτρώνη
Τηλ. (0441) 71843

**ΛΕΜΟΝΙΑ ΜΠΑΛΤΑ - ΡΑΜΟΥΖΗ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝ/ ΡΑΜΟΥΖΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ**
Ανδρ. Παπανδρέου 24
Τηλ.: 72443, 22961

**ΒΑΣΩ ΜΠΑΡΜΠΑΡΟΥΣΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ**
Πλατεία Δικαστηρίων
Τηλ. γραφείου: 26272

**ΧΡΙΣΤΙΝΑ Ε. ΠΡΙΤΣΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ**
Πλ. Δικαστηρίων (1ος όροφος)
Τηλ.: 29198

**ΧΡΙΣΤΙΝΑ Δ. ΚΩΣΤΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ**
Τηλ.: 71298

**ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΘΑΛΗΣ»
ΠΑΠΠΗΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ**
Ν. Πλαστήρα 9
Τηλ.: 75780

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΛΕΞΙΟΥ
Βασίλης Π. Αλεξίου
Τηλ.: 75058

**ΚΑΦΕ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ
Κιέρκιον
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΓΑΛΙΟΣ**
Κεντρική Πλατεία
Τηλ. 21412

**ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
«Η ΣΤΡΟΥΓΚΑ»
ΠΡΙΤΣΑΣ - ΑΛΕΞΙΟΥ**
Κ. Τερτίμη 5 - Τηλ.: 22227

**ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΜΗΛΑΡΑΣ**
Τηλ.: 22831

**ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΠ. ΠΡΙΤΣΑΣ**
Βασιαρδάνη & Βάλβη
Τηλ.: 22074 - Οικ.: 26860

**ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ
Η. ΠΑΤΤΑΣ - Ι. ΠΡΙΤΣΑΣ Ο.Ε.**
Χατζημήτρου 16
Τηλ.: 28017

**ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ
ΑΡΓΥΡΙΟΥ**
Υψηλάντου 51 - Τηλ.: 23530

**ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ**
Καραϊσκάκη 24 - Τηλ.: 40738

**ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ
ΑΓΟΡΗΣ ΤΣΙΑΜΑΝΤΑ - ΜΗΛΑΡΑ**
Καραϊσκάκη 6 - Τηλ.: 20555

**ΜΠΑΡΚΑ - ΜΗΛΑΡΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΕΙΔΙΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ**
Ιεζεκιήλ & Ν. Χαρίτου
Τηλ.: 71091

**ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ - ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ
ΜΗΛΑΡΑ - ΠΑΛΑΜΙΩΤΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΔΙΑΚΟΥ 9 - ΤΗΛ: 27664
ΚΑΡΔΙΤΣΑ**

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

2η κατηγορία: Τα ιστορικά που τα χωρίζουμε:

α) Στα καθαρά ιστορικά, που αναφέρονται δηλαδή σε συγκεκριμένα ιστορικά πρόσωπα και γεγονότα.

β) Ιστορικά που δεν έχουν ένα συγκεκριμένο ιστορικό πρόσωπο ή συμβάν αλλά αναφέρονται σε ιστορικά συμβάντα του Έθνους.

γ) Τα Ακριτικά που αναφέρονται σε μια ολόκληρη χρονική περίοδο των Ακριτών (βυζαντινά χρόνια) και

δ) Τα κλέφτικα που αναφέρονται σε μια ολόκληρη χρονική περίοδο των Αρματολών και Κλεφτών που έδρασαν στα χρόνια της τουρκοκρατίας.

3η κατηγορία: Οι παραλογές: Αυτές είναι διηγηματικά τραγούδια εμπλουτισμένες με λυρικά και επικά στοιχεία, με ενότητα τόπου και χρόνου (αρχαίο δράμα). Επίσης στο περιεχόμενό τους κυριαρχεί το παραμυθιακό στοιχείο, ο θρύλος. Η λέξη παραλογή πιστεύεται ότι προέρχεται από την αρχαία θεατρική λέξη παρακαταλογή δηλαδή είδος μελοδραματικής απαγγελίας που συνοδεύονταν με κρούση μουσικού οργάνου. Γνωστότερα από τα τραγούδια αυτά είναι του Νεκρού αδελφού (του Κωνσταντή), το Γεφύρι της Άρτας, της Λαμίας, ο φόνος του Δράκοντα από τον Άγιο Γεώργιο και πολλά άλλα.

Δημοτικό τραγούδι της αγάπης

Λάλησε κούκε μ' λάλησε πέστο καημένο Αηδόνι

Σ' όλο τον τόπο λάλησε σ' όλα τα βιλαέτια.

Και στο δικό μου το χωριό κούκε μ' να μη λαλήσεις.

Μ' αρνήθηκε η αγάπη μου φέτος το καλοκαίρι.

Κατεχοχήν παραδοσιακό Δημοτικό Τραγούδι, χορευτικό. Χορός: κλειστός.

Σ' αυτό το τραγούδι διαγράφεται πολύ απλά το νόημά του καθώς και η σύνθεση των συναισθημάτων εκείνου που του απαρνήθηκε η αγάπη. Εδώ ο τραγουδοποιός θέλοντας να δώσει έμφαση στο μεγαλείο της αγάπης, θυσιάζει το συναίσθημα της χαράς που αισθάνεται ο άνθρωπος για το κελάηδημα του Κούκου και του Αηδονιού σαν προπομπών της Άνοιξης και του Καλοκαιριού.

Έτσι εξαιτίας της αγάπης το τραγούδι διακρίνεται σε δύο υποενότητες: 1η υποενότητα: «Λάλησε κούκε μ' λάλησε πέστο καημένο Αηδόνι. Σ' όλο τον τόπο λάλησε σ' όλα τα βιλαέτια και στο δικό μου το χωριό κούκε μ' να μη λαλήσεις».

Σ' αυτή την υποενότητα ο παθών από τη μια μεριά συνομιλεί, με τα πουλιά και τα παροτρύνει να πάνε σ' άλλο τόπο και βιλαέτι να λαλήσουν μη θέλοντας να στερήσει το συναίσθημα από τους άλλους ανθρώπους κι από την άλλη μεριά εκφράζει την πολύ μεγάλη πίκρα του και απογοήτευσή του ώστε να μην έχει τη διάθεση να τ' ακούσει να λαλούν.

2η υποενότητα: «Μ' αρνήθηκε η αγάπη μου φέτος το καλοκαίρι». Σε αυτή την υποενότητα δεν χρειάζεται νομίζω ιδιαίτερος σχολιασμός γιατί καθρεφτίζεται ολοκάθαρα το αίτιο που δημιούργησε την πίκρα και την απογοήτευση στον παθόντα.

Η συνέχεια με άλλα τραγούδια σε επόμενες εκδόσεις.

ΠΑΣΧΑΛΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Την Δευτέρα του Πάσχα έγινε με μεγάλη επιτυχία μπροστά στον Αη Γιώργη ο χορός που διοργάνωσαν ο Σύνδεσμος Φυλακτιωτών Καρδίτσας και ο Εξωραϊστικός Σύλλογος

και ο Μιαιρίτης από την Κερασιά ακούστηκαν μόνο τραγούδια που τραγουδούσαν παλιά τις ημέρες του Πάσχα. Στόχος των Συλλόγων μέσα από το Πασχαλιάτικο χορό, τις εκδηλώσεις του

Φυλακτιωτών Αθήνας. Παρά το γεγονός ότι πολλές οικογένειες πενθούσαν η συμμετοχή των συγχωριανών ήταν συγκινητική.

Από την ορχήστρα που την αποτελούσαν οι χωριανοί μας Στέφανος και Ηλίας Αποστολακούλης, ο Παναγιώτης Διαμαντής

καλοκαιριού και τα άρθρα του Παν. Διαμαντή για τα τραγούδια μας είναι να τα θυμούνται οι παλιοί και να μαθαίνουν οι νέοι.

Πρέπει πάση θυσία να κρατήσουμε ζωντανή την παράδοσή μας, τα ήθη και έθιμα του χωριού μας.

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ
ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2000 ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ**

ΑΝΔΡΩΝ		ΓΥΝΑΙΚΩΝ	
Εγγεγραμμένοι	566	Πήραν	
Ψήφισαν	422	ΠΑΣΟΚ	187
Άκυρα	8	Ν.Δ.	127
Έγκυρα	414	ΚΚΕ	16
		Συνασπισμός	12
		ΔΗΚΚΙ	5
		Λοιποί	2
Πήραν			
ΠΑΣΟΚ	223	ΑΝΔΡΩΝ	ΓΥΝΑΙΚΩΝ
Ν.Δ.	152	Γούλας	28 20
ΚΚΕ	20	Ευθυμιάδης	3 4
Συνασπισμός	10	Ρόβλιας	12 7
ΔΗΚΚΙ	6	Σαλαγιάννης	109 98
Λοιποί	3	Σωτηρλής	31 23
		Τσιλίκας	39 28
ΓΥΝΑΙΚΩΝ		ΑΝΔΡΩΝ	ΓΥΝΑΙΚΩΝ
Εγγεγραμμένοι	490	Αναγνωστόπουλος	41 29
Ψήφισαν	354	Καπνογιάννης	3 2
Άκυρα	5	Ξενάκης	1 0
Έγκυρα	349	Σιούφας	70 61
		Ταλιαδούρος	10 18
		Τσιάρας	20 14

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ

Ο Σύνδεσμος Φυλακτιωτών Καρδίτσας διοργανώνει ημερήσια εκδρομή στη ΒΟΡΕΙΑ ΕΥΒΟΙΑ (Αη Γιάννης Ρώσος, Λίμνη, Πευκί) στις 10 Σεπτεμβρίου 2000

Δηλώστε εγκαίρως συμμετοχή στα μέλη του Δ.Σ. του Συνδέσμου.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Γραφείο του Δημ. Διαμερίσματος Φυλακτής, παραμένει ανοιχτό κάθε Τρίτη και Πέμπτη και εξυπηρετεί τους δημότες μόνο για θέματα του Ο.Γ.Α.

Για ό,τι άλλα θέματα οι δημότες θα απευθύνονται στο τηλέφωνο του Δήμου Νεβρόπολης Αγράφων, (0441) 92931

Συνδρομές που λάβαμε

1. Γωγούλης Ηλίας του Ιωαν.	2.000	22. Γιαννάκος Βασίλειος του Γεωργ.,	5000
2. Παπαγεωργίου Αθαν. του Παν.,	2.000	23. Πρίτσας Χρήστος,	5000
3. Κωστής Ιωάννης του ,	5.000	24. Παλαμιώτη Αλεξάνδρα,	1000
4. Τσιαμαντάς Παγιώτης του Ηλία,	5.000	25. Βασιλείου - Ντζήρου Βάσω,	1000
5. Γκανάκος Άγγελος,	2.000	26. Ραμουζής Γεώργιος του Κων.	5000
6. Σιάντος Κων/νος,	500	27. Μηλαράς Νικόλαος του Παν ,	1500
7. Γκαραβέλας Ευάγγελος,	5.000	28. Κυριτσάς Γεώργιος του Ηλία,	500
8. Αλεξίου Βασίλειος του Γεωργίου,	2.000	29. Τσιαμαντάς Παν. του Δημ.,	500
9. Αυγέρος Ιωάννης,	2.000	30. Σκρέτας Ιωάννης του Χρ.,	1000
10. Μαγαλιός Ιωάννης του Βαρ.	1000	31. Μηλαράς Βασίλειος του Παν.,	1000
11. Γωγούλης Δημήτριος του Ιωαν.,	1000	32. Αποστολακούλης Ηλίας,	1000
12. Τσιαμαντάς Φώτιος του Κων.,	5000	33. Παπής Σεραφείμ του Ευλ.,	10000
13. Αλεξίου Βασίλειος του Ιωαν.,	1000	34. Μπαρμπαρούση Βάσω,	5000
14. Παπής Κων/νος,	1000	35. Αντωνάκης Αντώνης,	2000
15. Αποστολακούλης Αναστάσιος,	1000	36. Τσιαμαντάς Γεώργιος του Ιωάν.,	1000
16. Παπαδούλης Γεώργιος του Θωμά,	5000	37. Γωγούλης Αθανάσιος του Γεωργ.,	1000
17. Κυριτσάς Θωμάς του Ιωαν.,	10000	38. Τσιαμαντάς Ηλίας του Χρήστου,	2000
18. Τσιαμαντάς Ηλίας,	1000	39. Βασιλάκος Χρήστος,	5000
19. Κυριτσάς Θεοφάνης του Σωτ.,	5000	40. Τσιαμαντάς Κων/νος του Π.	2000
20. Κυριτσά Ελένη,	500	41. Τσιαμαντάς Βασίλειος του Ιωαν.,	1000
21. Κυριτσάς Ιωάννης του Αθαν.,	5000		